Le eno je potrebno

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 17, SEPTEMBER 2026

Dobra beseda je vredna zlata

Mož, po poklicu učitelj, se je s prodajalcem sadja dogovoril, da bo vedno, ko bo šel mimo njegove stojnice s sadjem, vzel jabolko – plačal pa mu je že vnaprej za več kilogramov. Eden njegovih učencev je videl, da je učitelj vzel jabolko, ne da bi plačal, in v šoli je razširil govorico, da je njihov učitelj tat. Vsi so govorili o tem, šušljalo se je po hodnikih, obsojali so ga in slednjič so te obtožbe prišle do ravnatelja. Ravnatelj je učitelja poklical k sebi in ta mu je povedal, kakšen dogovor imata s prodajalcem sadja.
Ko je fant, ki je sprožil govorico, da je učitelj tat, to izvedel, se je šel svojemu učitelju opravičit. Vprašal ga je še, kako lahko to krivico popravi. Učitelj mu je rekel, da naj naslednji dan pride na hrib in prinese blazino, napolnjeno s perjem. Fant je prišel in prinesel s seboj blazino. Vprašujoče je pogledal svojega učitelja.

»Raztrosi perje iz blazine po hribu,« mu je rekel učitelj. Fant je blazino razparal in raztrosil perje po bregu.
»To ni bilo težko,« je rekel fant in si kar oddahnil, saj je mislil, da je kazen opravljena.
»Zdaj pa vse perje poberi in ga spravi nazaj v blazino,« je rekel učitelj.
»Je nemogoče!«

»Vidiš, kot je nemogoče pobrati vse perje in ga spraviti nazaj v blazino, je nemogoče popraviti škodo lažnih govoric, ki si jih širil o meni.«
Kako resnična je ta zgodba!
Neštetokrat se dogaja, da nekdo nekaj posploši, sklepa, domneva … Neštetokrat se oprimemo govoric in jih razširjamo naprej kot resnične. Tako nastajajo zgodbe o politikih, duhovnikih pa tudi o učiteljih, sorodnikih, sosedih …
Ne pomislimo na to, da se dobro ime hitro umaže, opere pa težko. Umazano obleko lažje operemo kot oblateno ime. Laži in neresnične govorice se širijo kakor plevel, ali kot letijo semena z dreves, ko zapiha veter in jih vsepovsod raznese …
In kaj ostane človeku, ki je po nedolžnem obdolžen slabih dejanj? Morda lahko sam kaj pojasni, vedno pa ni priložnosti, in vprašanje je, če mu bodo ljudje verjeli.
Jezus nas opozarja: »Ne sodite, da ne boste sojeni« (Mt 7,1). Naj naše besede vedno izražajo spoštovanje do drugega človeka in naj naše srce želi zmeraj le dobro našim bližnjim.

(Vir: B. Rustja, Povejmo z zgodbo, v: Ognjišče 8 (2017), 33.)

Amicus Dei

35. obletnica DMM in Miklavževega vrtca

Naša rojstna hiša je bila blizu doma za onemogle. V njej so delale sestre usmiljenke. Ker je bila naša družina s sestrami povezana, smo tudi otroci pogosto hodili v dom onemoglih na obisk.
Tu smo se srečevali z oskrbovanci in videli, kako so sestre stregle in skrbele zanje. Imele so tudi svojo ekonomijo; hlev, svinjake, njive in tudi polje, kjer so delale. Tako smo že kot otroci videli, kako pristopati k onemoglemu človeku. Močno se mi je vtisnilo v spomin, kako spoštljivo vzdušje je bilo ob umrlih, ki so ležali v mrliški vežici do pogreba. To nam je bilo čisto naravno.
Ko danes gledam nazaj v otroštvo, vidim, da so sestre molile tudi za našo

družino.
Drugi močan zgled smo imeli v domači družini. Naš ata je zgodaj zbolel za sklerozo multipleks ter posledično vedno težje delal. Tudi v tem vidim Božji blagoslov, ker smo vsi otroci morali, radi ali neradi, veliko delati in pomagati mami. Po petdesetem letu ni mogel več hoditi in je pristal na invalidskem vozičku. Tudi to je bilo v Božjem načrtu. Ob nedeljah smo ga morali otroci voziti k sveti maši, kdor je pač to zmogel.
Oče je tudi veliko molil in trpel za nas. To mi je razodel leta 1972, ko sem postal duhovnik. Zaupal mi je: »Veš, Janez, rad sem bolan in nemočen, vse to darujem zate, da boš dober duhovnik.« Po dveh letih (leta 1974) je bil posvečen za duhovnika brat Tone.
Ko sva postala župnika v Logatcu, Tone v Dolnjem leta 1980 in jaz v Gornjem (1981), sva odkrivala svoje poslanstvo tudi v karitativni dejavnosti.

Frčkova-Matacova domačija je ponudila možnost gradnje Doma. (Foto iz arhiva Jana Milheva)

Od Toneta je prišla pobuda, da bi začeli z gradnjo doma za ostarele. Po Božji previdnosti je Tone kupil hišo nasproti farne cerkve in v tistih težkih časih smo začeli pripravljati dom za ostarele ali vrtec. Ker je bil vrtec na Pavšičevi prazen, je Lado Puc, ki je bil zaposlen na občini, ponudil prostore. Tako je tam nastal prvi katoliški vrtec v Sloveniji.
Matacevo hišo pa je začel s pomočjo dobrih faranov pripravljati za Dom ostarelih, ki je bil tudi prvi župnijski dom.
Dve leti zatem smo tudi v Gornjem Logatcu začeli obnavljati hišo, katero je darovala soseda. V Domu v Dolnjem Logatcu so delale tri Marijine sestre. V Gornjem Logatcu pa so prevzele delo sestre usmiljenke.
Ko pa sem leta 2000 postal župnik v Dolnjem Logatcu, smo imeli nekaj let dva domova. V tem času je Tone povečal dom v Dolnjem Logatcu, ki so ga imenovali Dom Marte. Prva hiša se je imenovala Marijin dom. Ker je bila logistika zahtevna tudi glede osebja, smo dom v Gornjem Logatcu opustili in preselili v Dolnji Logatec.

Ker je bil stari kulturni dom na Griču po dolgih letih nacionalizacije vrnjen Župniji Dolnji Logatec, smo dobili možnost povečave in zgradili smo dom, ki ga imenujemo Dom Lazarja. Tako je nastal Dom Marije, Marte in Lazarja, ker je bil pri njih Jezus pogosto kot gost.
Sedaj, po 35. letih, ta dom sprejema stanovalce kot Marija, Marta in Lazar Jezusa v tistem času.

Bogu hvala za vse, kar Bog dela po slabotnem človeku, velika hvala pa faranom, ki ga vsa ta leta z veseljem, z delom in gmotno podpirate in ga boste še v prihodnje.
Upam, da bo Božja milost tudi v prihodnje podpirala in blagoslavljala Dom Marije in Marte in Miklavžev vrtec ter farane in dobrotnike. Vse je milost!

Janez Kompare, župnik

• SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

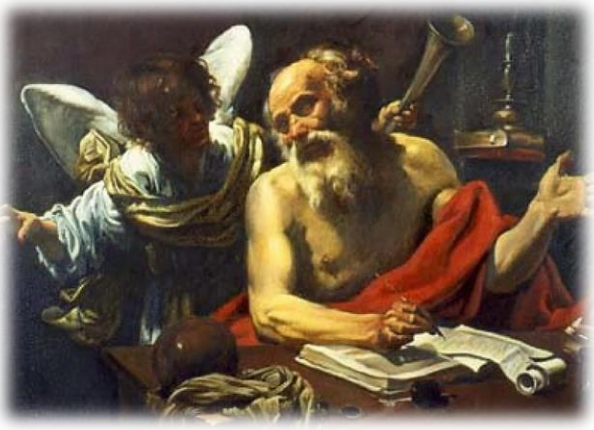
Sv. Hieronima, cerkveni učitelj in prevajalec Svetega pisma

Sv. Hieronim z angelom, Simon Vouet, 1625 - slika

30. septembra goduje sv. Hieronim, ki ga Cerkev časti kot prevajalca in razlagalca Svetega pisma ter enega od štirih velikih zahodnih cerkvenih učiteljev. V zgodovino Cerkve se je zapisal predvsem s prevodom celotnega Svetega pisma v latinščino.
»Kdor ne pozna Svetega pisma, ne pozna tudi, kaj je Božja moč in njegova modrost: nepoznanje Svetega pisma je nepoznanje Kristusa,« je zapisal sv. Hieronim. Prevod Sv. pisma v latinščino, ki ga je v nekaj desetletjih pripravil sam, je bilo za tiste čase nekaj izrednega in je upravičeno vzbujalo občudovanje. Zaslovel pa je tudi z bistrimi razlagami

Svetega pisma in z drugimi spisi, zlasti asketskimi.

Hieronim (grško »človek s svetim imenom«) se je rodil okoli leta 345 v mestu Stridon na meji z Dalmacijo, južno od črte Akvileja–Emona, morda na sedanjih slovenskih tleh (obstaja več domnev). Starši so bili premožni in so bistrega sina poslali v šole, najprej v Milano, nato v Rim. Imel je čudovit spomin in izreden dar za učenje jezikov. Nekaj časa se je družil z veseljaško mladino. Proti koncu rimskih študij se je vpisal med katehumene in na velikonočno vigilijo leta 366 ga je papež Liberij krstil. To je zanj pomenilo začetek novega življenja. Veliko je potoval in si širil obzorje. Leta 370 je šel v Oglej, kjer se je pridružil občestvu, v katerem so prebirali Sveto pismo in razpravljali o bogoslovnih vprašanjih. Bili so povezani s podobno bogoljubno družbo v Emoni (Ljubljani). Pot ga je zanesla na Vzhod, v sirsko Antiohijo, kjer se je učil grščine in hebrejščine ter se poglabljal v študij Svetega pisma. Tri leta je preživel kot spokornik v puščavi, pa je uvidel, da to ni zanj. Leta 379 se je dal posvetiti za duhovnika in se spet odpravil na pot. Ustavil se je v Carigradu pri škofu Gregorju Nacianškem, ki mu je bil predvsem učitelj v razlaganju Svetega pisma. Leta 382 je prišel v Rim in papež Damaz ga je izbral za tajnika. Spoznal je njegovo učenost in spodbudil ga je, naj predela neustrezni latinski prevod Svetega pisma. Najprej je pregledal evangelije, nato še druge knjige Nove zaveze. V Rimu je postal duhovni voditelj pobožnih žena, katerim je razlagal Sveto pismo. Papež Siricij, ki je na Petrovem sedežu nasledil Damaza, ni kazal posebnega zanimanja za Hieronimovo delo, zato je sklenil zapustiti Rim in se za zmeraj preseliti na Vzhod. To je storil leta 385.

Ko je prišel v Palestino, je Hieronim kot romar in raziskovalec obiskal najprej kraje, omenjene v Svetem pismu, nato je odšel v Egipt. Leta 386

se je s svojimi spremljevalci vrnil v Betlehem, kjer je vodil moški samostan; od takrat Palestine ni več zapustil. Tedaj se je za Hieronima začelo obdobje prizadevnega dela, ki je trajalo skoraj trideset let. Živel je v najstrožji askezi in ves čas posvetil prevajanju in pisanju. V Betlehemu je napisal svoja najpomembnejša bogoslovna in asketska dela, tam je dokončal svoje življenjsko delo – prevod – Svetega pisma Stare zaveze iz hebrejščine in aramejščine. To je bilo delo, ki bi dandanes za več let zaposlilo množico strokovnjakov, on pa ga je opravil sam (pri prevajanju je imel za pomoč mnogo pisarjev), in sicer tako temeljito, da je bil prevod splošno sprejet; tridentinski koncil je leta 1546 Hieronimov prevod sprejel za uradno svetopisemsko besedilo rimskokatoliške Cerkve. Delal je do zadnjega, k večnemu počitku je odšel 30. septembra, najverjetneje leta 420, in na ta dan je njegov god v svetniškem koledarju vesoljne Cerkve. (Vir: Ognjišče)

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

ŠE TE BOM KLICAL

Še te bom klical,
Gospod,
sam in skupaj
z brati, sestrami.

Jutro je pusto in prazno
brez tebe
in tvojih tihih besed.

Steze in pota
so brez smeri,
če jih ti ne obsiješ
s svojim smehljajem.

Kako naj vstopim v dan
brez tebe
in tvoje ljubezni?

Ti si naše Jutro,
ti si naš Dan, Gospod,
in naše življenje.

Še te bom klical,
Gospod,
sam in skupaj
z brati, sestrami.

Stanko Janežič

GRAJSKE STAVBE NA SLOVENSKEM

Predstavitev grajskih stavb na Slovenskem, ki zajemajo zgodovino osmih stoletij.

GRAD BREŽICE

Tako slovensko kot nekdanje nemško ime gradu in hkrati mesta pod njim ob sotočju Save in Krke imata enak pomen – majhen breg ali *brežec*. Strateška lega skalnega pomola nad reko Savo na skrajnem vzhodnem delu salzburške posesti ob nemirni meji z Ogrsko je že zgodaj narekovala nastanek utrdbe z oboroženo posadko, saj so bili pogosti spopadi nekaj vsakdanjega.

V 16. st. je bil za takratno že grajsko stavbo in posadko usoden vsestranski kmečki upor leta 1515. Puntarji so grad zažgali, zagorelo je tudi mesto ob njem in pobili so vso posadko, ki jim je prišla v roke. Grad si ni več opomogel. V naslednjih desetletjih so postavili nov grad, ki je bil udobnejši za bivanje, predvsem pa prilagojen novim obrambnim zahtevam, saj je bila turška nevarnost vsak dan pred durmi. V še ohranjenih seznamih z imeni stavbenikov in mojstrov prevladujejo italijanska imena, tako vidimo, da ima brežiški grad podobo, značilno za takratne grajske stavbe v Italiji – renesančno stanovanjsko – obrambno arhitekturo, na vogalih močno utrjeno z bastijami za oboroženo posadko s topovi, kar dvojnim obzidjem, vodnim jarkom in dvižnim mostom. Tako utrjen grad pa je uspešno kljuboval veliki hrvaško-slovenski vojski kmetov in tlačanov leta 1575.

V notranjščino gradu je kasneje posegel barok, da je dobila še razkošno in reprezentančno podobo. To je bil čas, ko je bila lastnica gradu takratna vodilna plemiška družina na Štajerskem – baroni Attemsi. V njem so živeli kar 250 let, vse do konca 2. sv. vojne, ko je bil grad nacionaliziran.

Danes vstopamo v grad po zidanem mostovžu čez delno zasut vodni jarek. Mogočen vhodni portal nosi plemiški grb in letnico 1601, vidni sta še obe odprtini za verige nekdanjega dvižnega mostu. Dvorišče zapirata dva precej različna trakta, desni ima v vseh treh nadstropjih arkadirane hodnike, medtem ko levi premore le še kakšno okno, zato pa je njegova notranjost, kot bomo videli, vredna vsega občudovanja.

V notranje prostore gradu vstopimo z dvorišča skozi baročni kamnit portal s kovanimi mrežastimi vrati na gosposko

dvoramno *stopnišče*, kjer nas že presenetijo prve grajske freske, ki so jih naročili Attemsi pri takrat najbolj priznanem baročnem slikarju. Že s stopnišča je vhod v imenitno grajsko *kapelo,* v celoti poslikano z raznimi svetopisemskimi prizori in obveznim grbom Attemsov.
Stopnišče nas pripelje v prvo nadstropje na odprt hodnik z arkadami. Na koncu hodnika je čez odprto in zatravljeno teraso (posebnost) dostop v levi palacij, kjer je bil in je tudi še danes najodličnejši prostor brežiškega gradu – *VITEŠKA DVORANA.* Sega v višino dveh nadstropij in je največja (350 m^2 in 200 sedežev) in tudi med najlepšimi pri nas. Nad vhodom v dvorano ne moremo zgrešiti grba Attemsov, ki so naročili tudi to poslikavo celotnega prostora. Na temenu oboka je upodobljena alegorija umetnosti in znanosti, na stenah pa krajine z ostanki antičnih arhitektur, vključno s celo postavnim avtoportretom slikarja. Ob čelnih stenah vidimo leseni stopnišči, bogato okrašeni, ki vodijo v 3. nadstropje. Po večletnem restavriranju poškodovanih fresk (dvorana je bila med NOB spremenjena v vojno bolnico) so te poslikave postale že kar reprezentančni del naše baročne umetnosti. So celo edinstven in redek primer baročnega posvetnega slikarstva na Slovenskem. Danes so v njej razne svečanosti,

predvsem glasbeni koncerti, in lahko si predstavljamo, kako misli ob poslušanju potujejo med rimskimi in grškimi prizori.

Posebna je tudi grajska vinska klet, vsekana v živo skalo in pozidana s kamnom in opeko in kot taka edina te vrste pri nas. Dostopna je javnosti tako za ogled, kot za pokušino vin.
DANES celoten grad zapolnjuje *Posavski muzej Brežice* s predstavitvijo bogate dediščine celotnega Posavja: arheološko, etnološko, o meščanstvu in kmečkih uporih ...
Muzej je bil ustanovljen že nekaj let po nacionalizaciji, a je bila usoda celotnega gradu še desetletja negotova. Sedanji potomci plemiške rodbine Attems so namreč med prvimi, ko je bil sprejet denacionalizacijski zakon, l. 1996 vložili zahtevek za vračilo gradu in posestva, in to v naravi. To je bilo nesprejemljivo, saj smo vsa leta po vojni grad postopoma obnavljali in vanj vlagali, da je pridobil na kvaliteti v primerjavi s stanjem l. 1945, ko je bil nacionaliziran. Na obeh posnetkih dvorišča takoj opazimo to razliko. Razgovori so bili dolga leta neuspešni, ko pa je sodišče odločilo,

da so dediči upravičeni do vrnitve, a le do ustrezne delne finančne odškodnine (v vrednosti 850.000 eur), so se potomci končno strinjali in postopek je bil kmalu pravnomočno zaključen – edina lastnica gradu je danes občina Brežice.

In še zanimivost:

Zelo pogost posnetek gradu Brežice in starega mestnega jedra zajame še eno znamenitost mesta, t.i. VODNI STOLP, zgrajen l. 1914 za oskrbo mesta z vodo. Zaradi svoje višine 40 m in 7 nadstropij, trdnosti in oblike vzbuja občudovanje. Spada med najvišje, še ohranjene na svetu, uvrščene med spomenike tehnične in kulturne dediščine. Danes je dostopen javnosti tako po stopnicah kot z novim dvigalom vse do najvišje točke s čudovitim razgledom.

... se nadaljuje

Zapisala Lela J. Podgornik

SPOMINSKE DROBTINICE

POLETNI DEŽ

Ko se nenadoma zgostijo temni oblaki nad pokrajino, večino ljudi zaskrbi, kaj se bo zgodilo. Se približuje nevihta in z njo razne nevšečnosti oziroma težave ali celo nevarnost? Pri izrednem dogajanju pokličemo na pomoč, **plemenito vojsko dežele**, **gasilce.** Ti s svojim znanjem in spretnostjo rešujejo, kar se rešiti da. Bog jih živi in jim pomagaj!
Pri tem je vsekakor pomembno, da se ve, »kdo kosi ter kdo vodo nosi«. Organizacija ekipe je ključnega pomena za uspešno opravljanje nalog.
Pa vendar je dež za življenje nujen. Tega se vsi zavedamo. Razpokana suha tla so prava žalost za poljedelce in živinorejce, s tem pa za vse živeče na tem območju. Torej si želimo padavin in hkrati se jih bojimo.

Protislovja se v življenju večkrat prepletajo. Ni pa jih preprosto sprejeti ali razumeti.

Pa ostanimo pri poletnem dežju. Marsikomu povzroča zaspanost ali utrujenost ali brezvoljnost. Nekateri celo omenjajo »depresivno vreme«. Prepričana sem, da vreme nima diagnoze, lahko pa na določene vpliva. Dolgočasje v deževnem dnevu je pravi nesmisel. V takem dnevu se lahko dela veliko zabavnih in koristnih stvari. Pa si poglejmo nekatera. Ročna dela, kot so: vezenje, klekljanje, kvačkanje, pletenje, šivanje, risanje, barvanje … v spretni roki izvajalca lahko nastane prava dragocenost. Branje dobrih knjig, ki obogatijo bralca; pisanje zanimivih zgodbic, ki je darilo za tiste, ki jim je namenjeno; raziskovanje manj uporabnih delov hiše ali drugih poslopij. To zna biti zelo zanimivo. Skrinje so prava zakladnica. Ponavadi so polne raznih stvari, ki imajo velik družinski pomen. Tam so običajno skrbno shranjene fotografije prednikov, njihovi kosi svečanih oblačil in drugi predmeti, ki so priča preteklega časa in načina življenja. Ogledovanje fotografij je precej zanimivo. Tu se lahko primerjajo obrazi iz generacije v generacijo, se iščejo podobnosti, ugotavlja se značaj glede na ponavljanje obraznih potez, ujetih na fotografiji. V skrinjah se nahajajo tudi knjige starejše izdaje, ki lahko raziskovalca presenetijo z vsebino. Torej – zanimivost deževnega dneva je lahko zelo bogata. Preprosto poslušanje šumenja dežnih kapljic, ki padajo na liste dreves, daje poslušalcu izredno veliko spokojnosti. Pohajanje po vrtu med dežjem je tudi velik podvig in veselje. Poletno sadje, oprano in ohlajeno s poletnim dežjem, je prav posebej slastno. Torej – ene ujame dež, drugi plešejo na dežju – odločitev je vedno na posamezniku, kako gleda na stvari … Ali pa se preprosto sezuješ in z bosimi nogami stopiš v dež. Gaziš po lužicah, čutiš svežino padle vode. Marsikdo bi prisegel, da to počnejo samo navihani nadobudneži, ki niso ravno dober zgled svojim sovrstnikom, pa vendar … Cepetanje po dežnih lužah

v družbi odrasle osebe je varno tudi za najmlajše. Stari starši so pri tem prav primerna družba, posebno, če so v sebi ohranili delček otroške igrivosti in radovednosti, ki jih popelje v skupne medgeneracijske dogodivščine. Dež je tudi

izredno dober zaveznik solzam, kajti te kapljice se samodejno prelivajo ena v drugo na mokrih licih, in tako prepletene zaščitijo jokajočega od nerazumevajočih pogledov, ki ocenjujejo in ugotavljajo vzrok. Solze se lahko iztekajo iz zelo različnih vzrokov in razlogov, imajo pa tudi več pomenov, ki posamezniku vsekakor prinesejo olajšanje ali podkrepijo vzhičenje. Poznamo tako imenovane grenke solze, solze žalosti, jeze, užaljenosti, egoistične … poznamo pa tudi solze radostnice, potem solze hvaležnosti … poseben pomen imajo milostne solze kesanja in še bi se dalo naštevati. Vsak pri sebi ve, katere pretaka. Ampak mi smo pri poletnem dežju, ki lepo zaliva vrtove, trate, da vse bujno raste in zeleni ter nas hrani. Citirala bom Dostojevskega, ki je rekel: »**Lepota bo rešila svet!«** Potem je na nas, da jo iščemo vsepovsod, tudi v dežni kapljici. Če pa pričakujete dež in želite ostati suhi, vzemite s seboj dežnik.

Zagorka

Zaprašeni župnik

Že 35 let je minilo, od kar se je pričel graditi Dom Marije in Marte. Začeli smo s podiranjem hiše in lesene lope. Ko sem peljala opeko proti župnišču, se ustavi velik, črn avto. Izstopi nek gospod in me vpraša, če mogoče vem, kje je gospod župnik Tone Kompare. Potem ugotovim, da je dotični gospod Tone Rop. Ker je naš župnik Tone delal kot farani, si gospod Rop ni mogel misliti, da je ves prašen in umazan lahko tudi naš župnik in da je enako delaven kot vsi ostali. Ko sem gospodu župniku povedala, kakšne obiske je dobil, sta se pozdravila. Gospod župnik je

odšel v župnišče, da se uredi in obleče v lepša oblačila. Jaz sem imela pa čast, da sem se z gospodom Ropom pogovarjala. Bila sem zelo ponosna, da je videl, da imamo ne samo sposobnega, ampak tudi pridnega duhovnika. Zelo priden in sposoben je tudi njegov brat Janez, ki je prijel za krmilo doma in vrtca. Zato lahko praznujemo že 35. obletnico, kar je velik dar za Logatec.
Vsem, ki še vedno veliko vlagate v Dom, ČESTITKE in naj vam Gospod pomaga pri pravih odločitvah.

Marija Klančar

Papež na motorju

Ob 35. obletnici Doma Marije in Marte se spominjam začetkov njegovega delovanja, njegovega takratnega vodstva in tudi osebja, ki je delovalo v dobro stanovalcev.
Na začetku so za stanovalce skrbele predvsem redovne sestre – nune, in sicer sestra Angelika, sestra Imakulata in sestra Sonja. Za stanovalce so skrbele podnevi in ponoči, prosto so imele le ob nedeljah popoldne med 13. in 17. uro. V tem času smo jih nadomeščali takratni člani Karitas. Spominjam se mnogih takratnih stanovalcev, vsakega s svojo življenjsko zgodbo.
Ena zgodba mi je še posebno ostala v spominu, predvsem zaradi hudomušnosti. V sobi v prvem nadstropju je bivala Francka, doma iz Kalc. Večkrat sva prijetno klepetali, saj sem še od mladih nog poznala njo in njeno hčerko. Francka je v mladosti imela gostilno in v njej so se ustavljali tako domačini kot tudi tujci.
Moj takratni obisk pri njej je bil prav v času obiska papeža Janeza Pavla II. Ker sem jo hotela seznaniti s tem dogodkom, sem jo vprašala, ali ve,

kakšnega visokega cerkvenega gosta imamo na obisku v Sloveniji. Ona mi veselo razloži: »Seveda vem in ga tudi dobro poznam, je bil že v naši gostilni! Sosed Vrabec ga je na mopedu pripeljal k nam, popila sta vsak po dva deci vina, nato sta se odpeljala naprej.« Sprva sem bila malo presenečena, vendar ji nisem nasprotovala, da to pač ni bilo mogoče. Zelo verjetno je Francka dogodke malo pomešala zaradi starosti in bolezni.

Ker je zgodba resnična in hudomušna, sem jo z veseljem izbrskala iz spomina in zapisala.

Danica Kobal

Skupina Marta

Naša skupina se imenuje Marta. V skupini je od 10 do 15 stanovalcev. Srečujemo se v jedilnici Doma Marija enkrat tedensko. V začetku preberemo kakšno kratko zgodbo in potem se o njej pogovarjamo. Bolj ko je njim domača tema, bolj pogovor steče. Tako smo tudi razmišljale, kaj bi pripravile za srečanje. Utrnila se nam je misel – kaj, če bi se pogovarjali o starih stvareh, o tistih iz njihove mladosti. Tako smo na srečanje prinesle starine, kot so mlinček za kavo, stare svetilke, stare likalnike, oslo za brusit koso. Vsaka stanovalka in stanovalec je vsak predmet prijel v roke in ob tem so se tako razživeli, da je vsak povedal svojo zgodbo. Ena od stanovalk je povedala, da so imeli doma svetilko na petrolej in tudi na karbid. Druga gospa je povedala, da so imeli likalnik, v katerega se je dala železna ploskev, in so potem lahko likali. Spet druga gospa je povedala, da so imeli doma likalnik na žerjavico. Nekdo je povedal, kako so pražili kavo in jo potem mleli na mlinček. Gospod pa je povedal, kako je klepal koso in potem šel zelo zgodaj kosit, ker se takrat trava najlepše reže. Spoznale smo, da jim največ pomeni pogovor o stvareh, ki so jih doživljali v mladosti. Pomembno pa je, da znamo

poslušati. Kako lepo nam je pri duši, ko nam rečejo: »Hvala, ker si vzamete čas za nas.«

Anamarija, Tilka, Marta

Skupina Betanija

Je skupina iz 5. nadstropja Doma Lazar.
Prijetne gospe, vsaka s svojimi zgodbami, svojimi tegobami, ne nazadnje s svojimi narečji, prihajajo vsak četrtek na naša skupna srečanja.
Ko se nam je letos v januarju pridružil nov član skupine, bistrega duha, zgovoren, vendar spoštljiv gospod, je nastala anekdota:

Gospa, ki je prav tako vedno pripravljena na hec, je izjavila:
»No t'ko, da bomo zdej vsaj l'dje, k' je en dec zrav'n.«
Naši skupni trenutki ob kavici so ob prepletanju spominov, iskrivih misli, pesmi in kakšne anekdote neprecenljivi. Lepo je, ko se vsakič razidemo s prisrčnimi pozdravi in ko prav vsi izrazijo željo: »Upamo, da se naslednjič spet vidimo.«
Minljivost je neizbežna, vendar nas vsak odhod znova preseneti: zapustilo nas je že nekaj članic skupine, nazadnje gospa Majda. Pogrešali vas bomo!

Voditeljice skupinice Danica, Ivanka in Jana

POGLED IZ RECEPCIJE

JUTRO V JOŽEFOVI DVORANI
Odvija se jutranje razgibavanje stanovalcev in otrok iz Miklavževega vrtca.
Stanovalci že sedijo v dvorani in čakajo na pričetek telovadbe. Pridružijo se jim otroci, dvorana naenkrat oživi. Pogledi otrok, zvedavi, radovedni, polni mladostne razigranosti, mlada bitja na začetku življenja.
Pogled iz invalidskega vozička je dragocen, otožen, nežen, poln spominov.

Pogled na obe skupini je skorajda ganljiv, mladost na eni strani in ono drugo obdobje, ki je neizogibno, vmes pa življenje, polno izzivov, uspehov, trpljenja in bolezni. Tako je sklenjen ritem našega življenja v krog, ki se vrti dalje in se nikoli ne konča.

Helena

MOJE POČITNICE

Ko nekaj mine, se tega spominjamo na takšen ali drugačen način ter se o tem pogovarjamo. Če se nam je takratno dogajanje zdelo samoumevno, naravno ali morda celo naporno, je z današnjega pogleda lahko drugače. Tako se tudi spominjamo naših počitnic in se o tem pogovarjamo.

Ko sem hodila v osnovno šolo, sem v počitnicah pomagala stari mami pomivati posodo po jedi in pospraviti po kuhinji. Tako sem se navadila delati kot otrok. V gozdu smo nabirale borovnice in gobe za prodajo. Ko sem bila že v službi, pa sem hodila v Sečo pri Portorožu k tetini družini. Popoldne smo se hodili kopat na morje. Plavati pa ne znam, ker se bojim vode. Nekoč sem padla v vodo, tako imenovano »korito«, in skoraj utonila.

Ana S.

V spominu so mi bolj ostale zimske počitnice. Na Vojsko pri Idriji sem šel smučat. Smučke sem si sposodil. Bilo nas je deset učencev osmega razreda. Pet fantov in pet punc. Smučanje mi je dobro šlo, zato sem učil punce smučat. Imeli smo se zelo lepo. Spali smo v domu. Hrana je bila dobra, bili pa smo 14 dni gor. Imeli pa smo problem pri vračanju. Treba je bilo priti iz Vojskega do Idrije, za prevoz pa smo imeli samo dva avta. V »fičota« se nas je stlačilo devet!!! Si lahko predstavljate, kako to zgleda?! Vozil je učitelj. Prispeli smo varno.

Vinko I.

Tudi meni so ostale v lepem spominu zimske počitnice. Bil sem pri stricu. Sankali smo se z bratranci. Potem pa smo se greli na kmečki peči. Med seboj smo se dobro razumeli in zato sem se dobro počutil. Hrana je bila domača. Jedli smo zelje, krvavice, klobase … Zelo mi je teknilo.

Zvonko O.

Jaz pa sem pasla krave na travniku pri gozdu. Pašniki so bili samo za pašo. Medtem sem včasih brala kašno knjigo, če sem jo le dobila. Tudi na skrivaj sem brala. Bili so pa zelo nadležni obadi (brenclji). Napadali so živino in ta je bila zelo nemirna, zato sem te zoprne muhe pobijala. Včasih sem zakurila ogenj na prostem in pekla krompir. Morala pa sem zelo paziti, da ni bilo blizu gozda ali da ni v bližini suha trava, da ne bi prišlo do požara. Najtežje pa mi je bilo, ker je bilo treba zjutraj zgodaj vstati, jaz pa bi še spala. Največkrat je ata poklical: »Ala, vstat, pojdimo …« ali: »Ala, pokonci, mudi se …« Upirala se nisem, treba je bilo ubogati.

Jožefa N.

V gmajni sem pasla ovce. Malo me je bilo strah, da ne pride kašna zver. Volk mogoče. Med pašo sem si naredila gugalnico, (guškalco) tako da sem prepognila vejo, pa se nanjo usedla in se zibala. Mušice pa so bile zoprne, ker so me pikale. Branila sem se z listnato vejico. Vodo sem pila iz studenca kar z roko. Ko sem prišla domov, sem dobila kruh. Včasih sem se tudi dolgočasila.

Fani S.

Mi smo med počitnicam okopavali krompir. Bilo nas je šest. Tudi star a mama je okopavala, čeprav je bila stara. V bistvu nas je imela ona, ker je mama umrla pri porodu najmlajše sestre. Morali smo trdo delati. Drugače pa nas je imela zelo rada in lepo je skrbela za nas. Če pa smo pozimi prišli domov mokri, nas je kaznovala. Bila je huda, češ, »kaj pa boste jutri oblekli«. Nismo imeli veliko oblačil kot danes.

Marija K.

Pri nas smo živeli na kmetiji. Nikoli se nismo dolgočasili. Med počitnicami sem pomagala mami v kuhinji pomivati posodo, lupiti krompir … in ostale pomoči, ki sem jih zmogla. S sorojenci smo se igrali, zganjali smo vragolije. Bila sem osmi otrok v družini. Kot sem rekla, ni mi bil dolgčas.

Fani M. (Fanika)

Moje počitnice so potekale v delu in igri. Čez dan smo delali na kmetiji, kar je bilo treba. Najpogosteje smo grabili seno. Proti koncu dneva pa smo se zbrali otroci, sosedovi so prišli k nam, in smo se igrali. Žogali smo se, lovili … Igra, ki smo jo imeli radi, se je imenovala lisjak in kokoš. Eden je imel nalogo, da vse

polovi. Mi smo mu nagajali … Ko je katerega ulovil, je moral iz igre. Igra se je končala, ko so bili vsi polovljeni. Bilo je zabavno. Kdo bo lovil, smo se dogovorili.

Malči I.

Jaz se spomnim, da smo med počitnicam kar delali, vedno je bilo kaj za početi. Grabili smo seno, nabirali borovnice, gobe … V glavnem se je delalo.

Rozi M.

DRUŽINA

Družino povezujejo kri, priimek in spomini. Je varna celica in vir ljubezni. Ne zapustiš je, ko je več ne potrebuješ. V različnih življenjskih obdobjih se le zamenjajo tisti, ki za nekoga skrbijo in ga podpirajo.

Del moje družine živi v Domu Marije in Marte. Kadar zmoremo, jih obiskujemo, saj beseda srečanje s seboj nosi besedo sreča.
Skupaj obujamo spomine, gledamo stare fotografije, si pripovedujemo svoje težave in vesele dogodke. Ob lepih dneh se odpravimo na kratek sprehod in si privoščimo kavo ali sladoled.
Najbolj dragoceni so trenutki, ko se skupaj nasmejemo in to še vedno znamo.
Oči Štefan, mami Rezka in teta Marija, radi vas imamo.

Julija Bešvir

Frančiški v trajno hvaležnost

Frančiška Malnar se je vselila v DMM v septembru leta 2021, potem ko je tu že bivala njena sestra Ljudmila Malnar. Prav bivanje sestre Ljudmile v DMM je pri Frančiški, naši teti Faniki, dodatno podkrepilo odločitev, da zaprosi za sprejem v DMM. Žal njuno sobivanje ni trajalo dolgo, saj se je sestra Ljudmila po dveh mesecih skupnega bivanja poslovila in prestopila prag večnosti.

Teta Fanika, ali kot jo kličemo njeni nečaki, kar Fani, se je v petih letih dodobra privadila novemu okolju in kot je skromna in potrpežljiva – tak

je tudi njen življenjski slog – se rada večkrat pohvali z oskrbo v Domu. Druženje s sostanovalkami in sostanovalci ji je v veliko zadovoljstvo in tudi v pomoč, kajti teta Fani zelo slabo vidi. Vid ji je opešal do te mere, da je pomoč pri gibanju nujna in ji je v nepogrešljivo oporo. Velikokrat se spomni na vse, ki ji pomagajo nadomestiti lastne oči in jih zato z duhovnimi očmi gleda in objema, se zahvaljuje za vsako pomoč in moli za vse dobrotnike.

Teta Fanika se je rodila leta 1931 v Malinišču v župniji Osilnica ob Kolpi očetu Janezu in materi Ani. Njuna družina je bila številna, saj se jima je rodilo enajst otrok. Tudi oče in mati izhajata iz velikih družin z desetimi in enajstimi otroki, tako da je bilo okolje, iz katerega izhaja teta Fani, zaznamovano z odprtostjo za sprejemanje življenja in s hvaležnostjo Stvarniku za ta veliki dar.

Družina tete Fanike je živela v trdih in neprizanesljivih pogojih kmečkega življenja. Starša sta otroke vzgajala v strogih moralnih načelih. Katoliška vzgoja je otrokom vtisnila pečat prizadevnosti, varčnosti in poštenega odnosa do svojih bližnjih in vseh drugih, kakor nas uči deset

zapovedi. Prijateljski in solidarnostni čut med člani družine je navdihoval člane družine še naprej v življenju, tudi njihove potomce in Fanikine nečake in nečakinje, ki jih je vseh enaindvajset, med njimi sem tudi pisec teh vrstic.

Med drugo svetovno vojno in po njej je družina tete Fanike doživljala različne preizkušnje. Požig domačije in izgnanstvo v taborišča v Italiji in ponovna obnovitev domačije, vse to je člane družine še bolj povezalo med seboj in jim okrepilo voljo za preživetje.

Fani je poklicu medicinska sestra in je vso svojo poklicno dobo preživela na Pediatrični kliniki v Ljubljani na Vrazovem trgu. Je samska in nima svojih potomcev, kar pa ni bila pri njej nikoli ovira, da se ne bi velikodušno razdajala otrokom svojih sestra, med katere spadam tudi sam. Nečaki in nečakinje smo njeno pripravljenost pomagati drugemu okusili na različne načine: ali pri skrbi za šolsko življenje ali pri nudenju stanovanjskih potreb ali v finančnih stiskah.

Za vse smo teti Faniki globoko hvaležni. Naj jo Gospod Bog milostno podpira na poti življenja s pomočjo vseh, ki v DMM skrbijo zanjo, in nas, njenih sorodnikov, ki ji nudimo bližino z obiski, mislimi in molitvami.

M. Kovač

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.
Ps 73,28
Marička Petkovšek
Jerina Janez
Jožefa Istenič
Leon Albreht
Srečko Nagode
Majda Glad
Rudolf Dolenc

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti

SREČKU NAGODETU v zahvalo in večni spomin

Spoštovana družina Nagode/soproga Vida, hči Leonida in sin Klemen!

Sprejmite, prosim, moje opravičilo za odsotnost na pogrebu Vašega očeta, dragega Srečka. Ta dan sem imel doma na Žalah pogreb. Odsotnost v Logatcu sem težko sprejel, zato se pisno opravičujem.

V mojem 52-letnem duhovniškem delovanju nisem srečal osebe, ki bi mi bila tako blizu in v tako veliko pomoč, kot je bil vaš oče Srečko in celotna Vaša cenjena družina. Srečko je bil plemenita duša, ki jo je Bog zelo obdaroval z najrazličnejšimi darovi. Bil je plemenit, predan Bogu in nadpovprečno zaslužen za rast in napredek krščanske skupnosti v župniji.

Njegovo raznovrstno služenje družini in župniji kot član Gospodarskega sveta in predan s svojimi velikimi darovi je vrsto let dajal ton in zgled župljana, ki mu ne gre za osebne interese, pač pa za blagor celotne skupnosti. Za moškega je bil zdravo in globoko predan. Gorel je za Božjo čast in slavo. Izgaral se je za dobro ljudi. Dosegel je visoko starost in že na tem svetu prejel potrditev, kako zelo ga ima Bog rad, kar se vidi v življenju vseh Vas, ki ste ga zelo spoštovali in ga imeli zelo radi. Meni je večkrat povedal, da mi je hvaležen za dobro in lepo sodelovanje in za pomoč pri vzgoji Leonide in Klemna.

V svojem zakonskem življenju je bil s soprogo Vido zelo uspešen. Bil je človek dela in molitve, kakor bi se tega naučil pri sv. Benediktu, ki je s svojim geslom ORA ET LABORA – moli in delaj, kar je Evropi prineslo blagostanje, prispeval svoj delež.

Nemogoče je našteti vse dogodke pri rasti in napredku življenja dolnjelogaške župnije sv. Nikolaja in celotne podobe sodobnega Logatca.

Srečko se je ves izgaral v službi rojakom in v Božjo čast. Počasi je izgorel in v življenju zadnjih let dokazal, da Bog svojih zvestih služabnikov ne pozabi nagraditi že v tem zemeljskem življenju in zagotavlja večno plačilo v nebesih.

Dragi Srečko Nagode!

Naj Vam Vsemogočni Gospod stokratno povrne z večnimi darovi tudi za vse tisto, za kar se Vam mi nismo zahvalili.
Počivajte in bodite srečni tam, kamor Gospod Bog sprejme svoje največje sodelavce in služabnike!
Requiescat in pace!

Tone Kompare,
Vaš večni dolžnik

Trnovo, 12. avgusta 2026, na dan pogreba

SMEJALNICA

Prepisovanje
Janezek se pritožuje sošolcu: »Včeraj sem napisal odličen spis.«
Sošolec: »Pa si dobil dobro oceno?«
Janezek: »Ne, učitelj je rekel, da sem prepisoval!«
Sošolec: »In si res?«
Janezek: »Seveda, iz moje glave na papir!«

Darilo
Poredni Janezek vpraša mamico: »Mami, kaj si pa najbolj želiš za rojstni dan?«
»Rada bi pridnega otroka!«
»Joj, potem boš pa morala čakati, da se vrne očka iz Nemčije.«

Domača naloga
Učiteljica vpraša Janezka: »Zakaj nisi naredil domače naloge?«
Janezek odgovori: »Ker imam raje konec tedna brez matematike kot matematiko brez konca tedna!«